

en Beslutning om at indgaa til Regering og Rigsdag med et Andragende, hvori vi opfordrede til hurtigst muligt at vedtage en Lov i den Retning, som vi ønskede. Jeg tør naturligvis ikke sige, at dette Andragende i Februar 1906 havde til Følge, at Kommissionens Betænkning kom i Marts 1906, da der staar, at Kommissionens Betænkning er udarbejdet i Januar, men det var et Led i disse Bestræbelser for at fremme denne Sag. Og saa tør jeg maa-ske ogsaa henvise til, at der, foruden af Socialdemokraterne, adskillige Gange af forskellige andre, ogsaa Venstremænd — det takke vi dem for — har været forelagt Forslag her i Folketinget om Tilskud og Understøttelse til arbejdsløse. Den daværende Regering vendte det døde Øre til, medmindre Arbejderne vilde fremme deres provisoriske Formaal. Jeg nævner saaledes, at der i Vinteren 1885—86 var en overordentlig stor Arbejdsløshed. Der gik da Cirkulærer omkring fra Højreforeningerne, hvor man skulde underskrive paa, at man ønskede de og de militære Arbejder udførte for at skaffe Hjælp til de arbejdsløse. Ihvorvel der var mange, der sukkede for Brødet, var deres Harmе over Provisorismen betydelig større, saa at de ikke underskrev. Det Antal Underskrifter, man fik fra Arbejderne, var vist forsvindende ringe.

Der er ogsaa andre, der have arbejdet for det Forslag, der foreligger her. Jeg tør maaske i denne Forbindelse minde om en tidligere Folketingsmand for 8de Kreds, det var ikke Ravn, og heller ikke de andre, der have været nærmest forud for ham, det var den første, der valgtes, nemlig Jernstøber Lunde. Denne første Folketingsmand for 8de Kreds var en socialt interesseret Mand; man kan sige om hans Færd, hvad man vil, en god Villie havde han i hvert Fald, han bekæmpede af al Magt den Kommission af 1875, som Regeringen under Trykket af den da begyndende Arbejderbevægelse mente sig forpligtet til at nedsætte. Han bekæmpede dens Resultater, fordi han mente, de førte i en fuldkommen forkert Retning. Han udgav mange Skrifter, han stiftede en Forening, han kaldte „Almindelig dansk Velfærdsforening“; det var ikke Byarbejdere, der vare Medlemmer, det var mest Landarbejdere, Folk, der ligesom han troede, at man skulde gaa uden om Socialismen, uden om Fagforeningerne: Det var for dem Djævelens Værk, de vare religiøse og kristelig troende, men de vare ikke praktiske nok, de havde endnu noget af den

Skæbnetro, som det ærede Medlem for Vraa (Thomas Larsen) som Ordfører omtalte. Men de havde den dog ikke saa stærkt, at de helt lagde Hænderne i Skødet, de dannede deres Forening, Almindelig dansk Velfærdsforening, og denne søgte at faa raadet Bod paa det daarlige Resultat, som Arbejderkommissionen af 1875 havde tilvejebragt. Lunde klagede til Indenrigsministeriet og paapegede i Skrift og Tale akkurat det samme, som vi andre paapege. Han kom blot til et andet Resultat. Han sagde, at det er Maskinernes Indtrængen, der gør Arbejderne overflødige, og at derfor maa de, der have Fordel af Maskinernes Indførelse, skatte. Hans Program var dette, at man skulde oprette en Forsikring for alle Arbejdere, stigende fra det 30te Aar, og denne Forsikring skulde bæres af dem, der havde Fordel af Arbejdernes Udbytning. Denne Tanke blev lige saa lidt som de Tanker, Socialdemokraterne frembare, knæsat af nogen af de da regerende. Den Gang havde Højre haft en udmærket Anledning, synes jeg, til at tage sig af disse Sager, hvis de havde villet, men de gjorde det ikke. Lunde gik til den daværende Indenrigsminister, Godsejer Skeel, klagede sin Nød overfor ham og paapegede det urimelige i Arbejderkommissionens Betænkning, og gamle Lunde og hans to Fæller, en Saddelmagermester Schönemann og en Møllersvend Carlsen, vare da saa lykkelige at opleve, at, som han refererer det, „Ministeren viste med Haanden hen paa os tre, som havde vist saa megen Interesse og Opofrelse. Der vilde blive givet os Lejlighed til at medvirke, naar Sagen kom frem paa Rigsdagen“. Den Tid kom nu aldrig, da gamle Lunde fik Lejlighed til at virke med, naar Sagen kom for i Rigsdagen. Opmuntret af den utrolige Imødekommen, der var vist af den daværende Minister, idet denne havde behandlet ham høffigt — det var allerede store Ting —, indgav han et Andragende til Kongen, og deri siger han blandt andet om Kongemagten: „At denne over alle andre ophøjede Magt, som er hævet højt over Partiernes smaalige Interesser, ikke tør hvile ved nærværende Lejlighed, føle vi os overbeviste om“. Overbevisningen var god nok, men den slog ikke til. For at motivere sit Andragende gik Lunde sammen med de to Herrer, jeg har nævnt, til Kongen, og de havde en Audiens paa 1/2 Time. Kongen viste sig meget interesseret. Lunde gaar i sin Beretning ud fra, at Kongen selvfølgelig havde gjort sig bekendt med alt det, han havde indsendt